خبر

جشن انتشار «یادداشت‌های بی‌تاریخ»

جشن انتشار کتاب «یادداشت‌های بی‌تاریخ» اثری از هدایت‌ا... بهبودی کاری از نشر سوره‌مهر در کافه سمیه حوزه هنری انقلاب اسلامی برگزار شد. در این نشست بهبودی در سخنانی گفت: من از سال ۱۳۶۵ به یک معنا با این رشته محشور شدم و قریب چهل‌سال است که با تاریخ عشق می‌کنم و گاهی هم تالیفی داشته‌ام. من خودم را گزارشگر تاریخ می‌دانم. در هر کاری اگر کسی ۴۰ سال پایداری به خرج دهد، دانستنی‌هایی پیدا خواهد کرد. وی افزود: دانشگاه زمینه است و من خوشبختانه توانستم با شاگردی بزرگانی همچون باستانی‌پاریزی و منصوره اتحادیه چگونه نگاه‌کردن به تاریخ را بیاموزم. من مشق روزنامه‌نگاری کرده بودم، پس با تلفیق نگارش تاریخی نظر استادان را به خود جلب کردم و تشویق شدم. شناخت من از دانشگاه شروع شد اما با تاسیس ادبیات اسلامی عمق پیدا کرد و اکنون از مرز شناخت تا حدودی به مرز مهارت رسیده‌ام اما هنوز به مرز تخصص نرسیده‌ام. این کتاب محصول فهم من است که در این چهل سال از همسایگی من با تاریخ گذشته است. علیرضا کمره‌ای، محسن کاظمی و محمد قبادی در خلال این نشست نظرات و دیدگاه‌های خود را پیرامون بهبودی و آثارش به ویژه کتاب «یادداشت‌های بی‌تاریخ» مطرح کردند. این کتاب در بردارنده ۳۵ مقاله کوتاه، درباره نسبت تاریخ با سیاست، جامعه، ادبیات، فرهنگ، فضای مجازی و انقلاب اسلامی به قلم هدایت‌ا... بهبودی است.

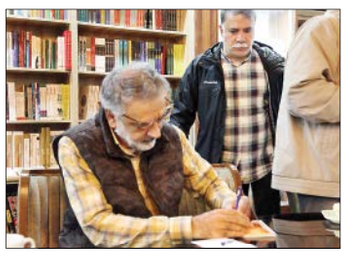

خوشنویسی برای زندگی امروز

با علی شیرازی رویکردهای معاصر هنری را در تقابل با هنرهای سنتی ایرانی بررسی کردیم

آزاده صالحی
گروه فرهنگ و هنر

علی شیرازی یکی از هنرمندان نامدار و پرسابقه درعرصه خوشنویسی است که تا امروز آثار متعددی خلق کرده و شاگردان زیادی پرورش داده است. این هنرمند در این سال‌ها در کنار فعالیت در حیطه خوشنویسی، به ارائه آثاری در زمینه نقاشی‌خط پرداخته است؛ چنان‌که نمایشگاه اخیر او در گالری «آرگون» مجموعه‌ای از جدیدترین کارهایش در عرصه نقاشی‌خط را شامل می‌شود. او پس از سال‌ها فعالیت در عرصه خوشنویسی برای اولین بار نقاشی‌خط های خود را در سال ۷۳ به نمایش گذاشت و پس از آن مجموعه دیگری به نام آلبوم «قاصدک» را عرضه کرد و به صورت جدی وارد عرصه نقاشی‌خط شد و در کنار خوشنویسی سنتی به مدرن سازی هنر خط هم پرداخت. به‌بهانه برگزاری نمایشگاه اخیر او با این هنرمند به‌گفت‌وگو نشسته‌ایم.

شما از جمله هنرمندانی هستید که با خوشنویسی سنتی شروع کردید و سپس به هنر نقاشی خط پرداختید، درباره این دو نگاه سنتی و مدرن به موضوع خوشنویسی ایرانی بپردازید؟

پیشینه من خوشنویسی سنتی است؛ به‌ویژه در قلم‌های درشت که سال‌هاست در این‌زمینه به‌شکل تخصصی کار کرده‌ام. از سال ۱۳۷۳ که اولین نمایشگاه نقاشی‌خط خود را برپا کردم، همیشه نقاشی‌خط در ذهنم جریان داشته و این دو هنر را در کنار هم دنبال کرده‌ام، به‌خصوص نقاشی‌خط‌هایی که در مجموعه «قاصدک» از اشعار کلاسیک کار کردم. چون می‌دیدم که فرم‌های کلاسیک با مصراع‌های متفاوت شعر نو نمی‌تواند ارتباط لازم را برقرار کند، لذا فرم‌هایی را با نقاشی خط ایجاد کردم که جدید و متناسب با اشعار نو بود.

در حالی که خوشنویسی سنتی همچنان یکی از قله‌های هنری ایران است، اما می‌بینیم که امروزه نقاشی خط معاصر در حال اشباع شدن است؟

بله؛ درمجموع، من دلم می‌خواست فضای نقاشی‌خط معاصر که درحال اشباع‌شدن است را تغییر دهم، بنابراین همواره به‌دنبال این هستم که چه‌کار می‌توان در این حیطه انجام داد. ازاین رو، متریال مختلف را در کارگاهم که بیشتر شبیه یک آزمایشگاه است تا یک کارگاه هنری آزمایش می‌کنم. خوشبختانه از چندسال پیش با متریال جدیدی مثل رزین پوکسی، پلی استر، رنگ‌های اکرلیک و جوهررنگی کارهایی انجام دادم، از همان زمان پیش‌بینی می‌کردم که این رنگ‌ها روزی به‌شکل گسترده در این زمینه با اقبال مواجه می‌شود و امروز همین‌طور هم شده است.

بسیاری از هنرمندان به‌خصوص کسانی که از انجمن خوشنویسان برخاسته و تعلق خاطر زیادی به خط سنتی دارند چندان که باید با حرکت‌های نوجویانه مثل نقاشی‌خط و کالیگرافی موافق نیستند، دیدگاه شما در این زمینه چیست؟

تا ۲۰ سال پیش فقط چهارپنج هنرمند پیشکسوت درحوزه نقاشی‌خط فعال بودند ولی به‌تدریج نسل بعدی که من هم یکی از آنها بودم وارد این فضا شدیم. از آنجایی که من را به‌عنوان یک خوشنویس سنتی می‌شناختند، کارهایی که در این زمینه انجام دادم، بعد از ورودم به این عرصه با استقبال عجیبی روبه‌رو شد. درواقع می‌توان گفت، اکثر خوشنویسان میانسال و جوان که تجربه زیادی در خط دارند، در این سال‌ها به‌سمت نقاشی‌خط رفته‌اند و به‌همین خاطر است که بازار نقاشی‌خط درشرایط فعلی اشباع شده است. درچنین شرایطی، مسلما فقط آن‌دسته از هنرمندانی می‌مانند که حرفی برای گفتن داشته باشند و باقی به شکل تفننی فعالیت در این حوزه را ادامه می‌دهند و کارشان جدیت ندارد. البته این مسأله فقط مختص نقاشی‌خط نیست و در دیگر شاخه‌های هنری هم این‌طور است که وقتی از کاری درسطح وسیعی استقبال می‌شود، دیگران هم به دنباله‌روی از این جریان می‌پردازند، ولی به‌مرور زمان، دانه‌درشت‌ها می‌مانند و باقی به حاشیه می‌روند و کار به سامان می‌رسد.

شاید این دلیل استقبال از آثار شما همان توانایی پایه‌ای و اصولی شما در خط سنتی باشد، که از آنها در نقاشی خطی هم بهره می‌گیرید؟

کار من هم‌چنان خوشنویسی سنتی است، منتهی با رویکرد معاصر. ببینید ما با نسلی داریم زندگی می‌کنیم که نباید انتظار داشته باشیم سلیقه‌اش با نسل سنتی یکی باشد. البته تمام شاخه‌های هنر سنتی، به‌خصوص خوشنویسی از گذشته تا امروز، همیشه طرفداران خود را داشته و خواهد داشت. ولی باید این مسأله را هم درنظربگیریم که همان هنرهای سنتی هم می‌توانند با رویکرد جدیدی ارائه شوند تا نظر تمام نسل‌ها را به‌خود جلب کنند. آنچه مسلم است این که باید از فضاهای مدرن برای خلق آثاری متناسب با جنس روزگار امروز بهره گرفت.

چرا در این نمایشگاه اغلب آثارتان از دو توناژ رنگ سبز و آبی استفاده شده ، حتی در روز افتتاحیه می‌دیدم که برای برخی از مخاطبان دیگر هم این سؤال پیش آمده بود که چرا فقط از این دو رنگ استفاده کرده بودید؟

مقوله رنگ گه‌گاهی جنبه سلیقه دارد و گاهی هم به دیدگاه شخصی هنرمند برمی‌گردد. اگر خاطرتان باشد در اتاق‌های کناری گالری، دو اثر با رنگ‌های گرم‌تر به معرض نمایش گذاشته شده بودند. استفاده از طیف رنگ‌های آبی و سبز که اصطلاحا سرد هستند به زمانی برمی‌گردد که می‌خواستم مجموعه‌ای را کارکنم و نام آن را «دخترانه‌ها» بگذارم اما بعدها به‌دلایلی از انتخاب این عنوان منصرف شدم. استفاده از این دو رنگ که درسؤال اشاره کردید نشأت گرفته از این نام‌گذاری بوده است. ضمن این که تعمدا می‌خواستم از تنوع رنگ در این مجموعه آثارم دوری کنم. هرچند خود جنسیت و متریال دارای رنگ‌های متنوعی است که این دو رنگ را هم دربرگرفته است. یعنی مخاطب دربرخورد اول وقتی مقابل تابلو می‌ایستد تصورمی‌کند فقط از یک رنگ سبز یا آبی استفاده شده است، درحالی‌که من برای رسیدن به این دو رنگ از ترکیب رنگ‌های دیگر هم استفاده کرده‌ام. نمونه آن یک اثر با پس‌زمینه خاکستری است که دراصل خاکستری نیست و من از مشکی در این کار بهره گرفته‌ام، جاهایی این رنگ رقیق و در بعضی قسمت‌ها غلیظ شده است و مخاطب فکرمی‌کند این کار از چندرنگ تشکیل شده است.

> **شیوه کار من به این شکل است که هرلحظه درحال تغییر هستم، درواقع تنها چیزی که از نظر من ثابت است، تغییراست و به آن عقیده زیادی دارم. به همین خاطر است که سعی می‌کنم اثر دیروزم با اثری که امروز خلق می‌کنم فرق داشته باشد**

درست است که نسل جدید به نقاشی خط گرایش دارند اما از آنجایی که شما به پرورش هنرجو نیز می‌پردازید؛ نسل جوان خوشنویسان به کدام اقلام شش‌گانه خط فارسی بیشتر گرایش دارند؟

بیشترین توجه دوستداران خط، امروز به‌سمت نستعلیق است، شاید به‌این خاطر که نستعلیق خط ملی ما است و کاربرد بیشتری دارد. خط بعدی شکسته است که آن هم پرطرفدار است اما نه به‌اندازه نستعلیق. در این سال‌ها که داور جشنواره‌های متعددی بوده‌ام، از بین انبوه آثار، بیشترین تعداد متعلق به نستعلیق است، بعد از آن شکسته و نسخ و تعداد اندکی ثلث.

چون شما تجربیات مختلفی در زمینه خط رقعه دارید درباره جایگاه این خط بگویید؟

خطوط علاوه بر جنبه‌های هنری از جنبه‌های کاربردی هم برخوردارند. به‌این صورت که وقتی خط را روی کاغذ می‌نویسیم تبدیل به یک اثر هنری می‌شود و وقتی روی کاشی یا کتیبه و سنگ قرارمی‌گیرد شکل کاربردی پیدا می‌کند. البته کاربرد خط به تناسب جاهایی که درآن استفاده می‌شود متفاوت است. به‌عنوان مثال، خط نسخ برای نوشتن خطوط عربی به‌خصوص نگارش قرآن مناسب است. چون بین حروف فواصلی وجود دارد که اعراب‌گذاری را آسان می‌کند، درحالی‌که نستعلیق اعراب‌پذیر نیست، نه این که نشود، ولی وقتی اعراب در این نوع از خط به کارگرفته می‌شود از زیبایی خط می‌کاهد. یا همین‌طور، خط ثلث برای کتیبه‌نویسی مناسب‌تر است. درباره خط رقعه که سؤال کردید، عرب‌ها بیشتر ازآن استفاده می‌کنند. خاطرم هست، سال‌ها پیش زمانی که فیلم «روز واقعه» ساخته شد کارگردان فیلم از من خواست تا تیتراژ این فیلم را بنویسم، ایشان به این مسأله اشاره می‌کرد که نمی‌خواهد از خط فاخر و نستعلیق درتیتراژ فیلم استفاده شود، بلکه می‌خواست خطی باشد که جنبه بدوی و اولیه داشته باشد که من این کار را انجام دادم و با استقبال او مواجه شد.

چرا عرب‌ها باوجود آن که خودشان پیشینه طولانی درزمینه خط دارند اما به آثار خوشنویسی و نقاشی خط ما علاقه مندند؟ این مسأله به‌خاطر گرایش آنها نسبت به هنر ایران است یا جنبه مادی دارد؟

تنها چیزی که بین ما و کشورهای مسلمان عربی زبان مشترک است کتاب قرآن و دیگری خط ما است. درعین حال به این دلیل که خط در ایران همیشه یک سروگردن از دیگر کشورها بالاتر بوده و پدیده نقاشی خط هم درپنجاه سال اخیر درکشور ما شکل گرفته است، کشورهای دیگر به‌ویژه عرب‌ها در حراج‌ها استقبال زیادی از آثار هنرمندان ایرانی می‌کنند. اگرچه جنبه‌های اقتصادی آثار خط ما هم برای آنها اهمیت زیادی دارد و کارهای ما را به قیمت بالایی خریداری می‌کنند.

شما نزدیک به شش دهه است که به شکل مستمر درحوزه خط فعالیت می‌کنید، با این حال قرار است هم‌چنان این مسیر را ادامه دهید یا می‌خواهید شیوه‌های نوتری را در کارتان استفاده کنید؟

شیوه کار من به این شکل است که هرلحظه درحال تغییر هستم، درواقع تنها چیزی که از نظر من ثابت است، تغییراست و به آن عقیده زیادی دارم. به همین خاطر است که سعی می‌کنم اثر دیروزم با اثری که امروز خلق می‌کنم فرق داشته باشد. و به نظرم هر هنرمندی برای آن که به ماندگاری برسد باید همین کار را بکند.

بانوجوان

دو رمان درباره نوجوان‌هایی که خیلی زود مرد شدند

کتاب‌های داستانی «بچه مرد» و «بند یک» تازه‌ترین آثار سیدحسن حسینی ارسنجانی، به‌تازگی منتشر شده است.

این دو کتاب از مجموعه‌کتاب‌های زیتون دفتر نشر فرهنگ اسلامی برای گروه سنی بزرگسال منتشر و وارد بازار نشر شده است.

سیدحسن حسینی ارسنجانی از نویسندگان پیشکسوت و صاحب‌سبک اهل استان فارس است که در سال ۱۳۳۲ زاده شده و سال‌هاست به‌کار تدریس داستان‌نویسی و نیز نگارش و انتشار آثار ادبیات داستانی مشغول است. در داستان‌های او به‌واسطه محل تولد و زیستش، توجه به اقلیم جنوب ایران پررنگ است و بیشتر داستان‌هایش در مناطق جنوبی کشور جریان دارند.

از نظر دوره زمانی نیز داستان‌هایش درباره جنگ و انقلاب اسلامی هستند. او پیش‌تر به‌عنوان نویسنده برتر جشنواره داستان انقلاب و نامزد جایزه جلال آل‌احمد معرفی شده است. ارسنجانی همچنین برای نوشتن رمان «زندانی کوچک»، برگزیده چهارمین جشنواره داستان انقلاب، و برای رمان «زغال سرخ»، نامزد پنجمین جشنواره داستان انقلاب و به‌خاطر نوشتن «در آرزوی پرواز» در سال ۱۳۸۳ برگزیده شورای کتاب کودک شد. رمان «مسافر تنها» و مجموعه داستان «جوجه شب عید» هم از دیگر آثار او هستند که برای نوجوانان نوشته شده‌اند.

رمان «بچه‌مرد» هم درباره یک پسر نوجوان و جنوبی است که با وقوع جنگ تحمیلی و دفاع مقدس، در همان بچگی و نوجوانی، تبدیل به مرد می‌شود.

این رمان در ۱۸ فصل نوشته شده که عنوان آخرین فصلش، «صبح به خیر رزمنده» و مربوط به فرازی است که راوی داستان، مرد و یک نوجوان پخته است. این کتاب با ۱۵۶ صفحه، شمارگان ۵۰۰ نسخه و قیمت ۹۵ هزار تومان به چاپ رسیده است.

دیگر کتاب داستانی جدید ارسنجانی «بند یک» است که قصه نوجوانی مذهبی به‌نام جواد را روایت می‌کند. او نوجوانی خود را در سال‌های پیش از انقلاب طی می‌کند و به‌واسطه فعالیت‌های انقلابی و مبارزاتی خود به زندان رژیم پهلوی می‌افتد.

«بند یک» هم در ۱۵ فصل نوشته شده و بلوغ اجتماعی و مردشدن یک نوجوان را روایت می‌کند.

در قسمتی از این کتاب می‌خوانیم:

«عسکر به جمعیت زد و جلو رفت. جواد خودش را به سایه دیوار مسجد روبه‌روی محل برگزاری جشن رساند. کنار نوجوان بلیت‌فروشی ایستاد. نوجوان که سرووضع ژولیده‌ای داشت، بسته بلیت را دست گرفته بود و مرتب جار می‌زد: «بلیت اعانه ملی. صدهزارتومان پول نقد و پیکان جوانان. آقا بلیت بخت‌آزمایی یادت نره. خانم شانست رو امتحان کن.

از دیدن آن همه آدم ماتش برده بود. رو به پسر بلیت‌فروش کرد وگفت: «آقاپسر!»

-جونُم. بلیت بدم خدمت‌تون؟

-چه خبره که این همه آدم هجوم آورده؟

چک‌وچیل نوجوان تا بناگوش رفت و قهقهه‌زنان گفت: «نمایش خوک بچه هست. جون می‌ده برای تماشا.»

به مینی‌بوس قراضه کنار پیاده‌رو اشاره کرد.

-رو سقف اون وایسا. ببین بابای خارجکی چه تیارتی از خودش درمی‌یاره.»

این کتاب با ۱۲۸ صفحه، شمارگان ۵۰۰ نسخه و قیمت ۷۷ هزار تومان منتشر شده است.

نوا

جزئیات انتشار آلبوم جدید احسان خواجه‌امیری

آلبوم «این روزها» دهمین آلبوم رسمی احسان خواجه‌امیری یکشنبه ۲۷ آبان روانه بازار موسیقی کشور خواهد شد. خواجه‌امیری جدیدترین آلبوم خود را در ۸ قطعه و در همکاری با هنرمندانی همچون علیرضا افکاری، هومن نامداری، امیربهادر دهقان، حسین غیاثی، اهورا ایمان و ... روانه بازار موسیقی کشور خواهد کرد. دهمین آلبوم رسمی احسان خواجه‌امیری در شرایطی روانه بازار موسیقی کشور خواهد شد که این خواننده آخرین آلبوم رسمی خود «شهر دیوونه» را شش سال پیش منتشر کرده بود. این خواننده تعدادی از قطعات این آلبوم را به صورت ویدئویی و در قالب موزیک ویدئو به مخاطبانش ارائه خواهد داد و قرار است از اواخر امسال بار دیگر تور آلبوم جدیدش را در سراسر ایران روی صحنه ببرد.

از احسان خواجه‌امیری در سال‌های گذشته آلبوم‌های من و بابا (۱۳۸۰)، برای اولین بار (۱۳۸۴)، سلام آخر (۱۳۸۶)، فصل تازه (۱۳۸۷)، یه خاطره از فردا (۱۳۸۹)، عاشقانه‌ها (۱۳۹۱)، پاییز، تنهایی (۱۳۹۳)، ۳۰ سالگی (۱۳۹۵) و شهر دیوونه (۱۳۹۷) منتشر شده است.

رویداد

اجرای ۱۷ هزار و ۲۰۰ برنامه در هفته کتاب

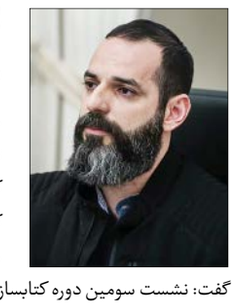

محمدرضا هراتی، معاون توسعه کتابخانه‌ها و ترویج کتاب‌خوانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور گفت: ۱۷ هزار و ۲۰۰ برنامه توسط نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور در هفته کتاب برگزار می‌شود. دبیر هفته کتاب در نهاد کتابخانه‌ها گفت: نشست سومین دوره کتابسازی با موضوع آسیب‌شناسی چاپ شعر، رویداد تجلیل از مددجویان نویسنده، اجرای پویش «اهدای کتاب اهدای دانایی»، محفل گعده امین که از نمایشگاه کتاب با محوریت مستند غیر رسمی ۶ که در حوزه کتاب و ادبیات به بررسی نگاه رهبر معظم انقلاب می‌پردازد، آغاز شد.

افتتاح کتابخانه‌های عمومی در سراسر کشور هم که در حال حاضر ۲۵ مورد باقی‌مانده، ۲۰ مورد هم در این ایام بازگشایی می‌شود و در مجموع ۱۲ هزار متر و ۵۰۰ به کتابخانه‌ها اضافه می‌شود.

وی گفت: فعالیت مشترکی نیز با سازمان زیباسازی شهر تهران انجام شده تا در بحث هویت بصری به معرفی کتاب و نویسندگان بپردازیم. هراتی گفت: طرح رسمی عضویت جدید و متمرکزمان بدین شکل است که همه ایرانیان با کد ملی عضو کتابخانه‌ها می‌شوند و با پرداخت مبلغ ۱۰۰ هزار تومان کارت عضویت مادام‌العمر دریافت می‌کنند.

قاب مقاومت

معرفی برگزیدگان رویداد «وعده صادق»

مراسم پایانی نخستین رویداد تولید آثار هنری «وعده صادق» شامگاه یکشنبه در تالار اندیشه حوزه هنری انقلاب اسلامی برگزار شد.

برگزیدگان بخش‌های مختلف این رویداد عبارتند از: پوستر، محمدجواد پرداخته؛ تایپوگرافی، ویدا... پاک سرشت، کاریکاتور، حسین نقیب، تصویرسازی، بهمن جلالی، موشن‌گرافی: فاطمه میر، شعر: الهه بیات مختاری، متن ادبی: زهرا سادات احمدی، سرود: علیرضا آماده، بخش ویژه سردار زاهدی: منصور منهاجی. در این مراسم از شهید حاج حسن طهرانی‌مقدم با حضور همسرش قدردانی شد.